

ДОЛЯ Є.В.

ШКОЛА с.КИРИКІВКА ТА ЇЇ ПЕДАГОГИ

Між річкою Ворсклою і залізницею Суми-Харків восьмикілометровою стрічкою простяглося з півночі на південь селище міського типу Кириківка.

Перші спогади про школу у Кириківці датуються 1732 р.

Цікаве в ній те, що утримувалася вона за кошти громадян. Навчалось там 4 учні, хоч у Слободі мешкало 1062 жителі.

На початку 80-х років XVIII ст. вона реорганізовується в початкову дворічну земську школу. Тобто багато уваги приділялося ліквідації не писемності серед всіх верств населення [1].

Йшли роки... Село розбудовувалося, росла потреба в освічених працівниках. Тому на початку 40-х років XIX ст. почала працювати приходська школа при Михайлівській церкві. Навчання велося старослов'янською мовою. Школа вирішувала завдання початкової релігійної освіти.

Важливим етапом у розвитку школи був початок XX ст. Протягом перших десяти років цього століття будуються нові, типові на той час, приміщення початкової земської та приходської шкіл. В 1912 р. починає працювати в новому приміщенні земське початкове училище. Навчання в ньому було 4-річне, велося російською мовою.

Після 1917 р. на базі приходської школи був організований будинок культури, а на базі земської школи та училища - дві початкові школи.

На початку 30-х років XX ст. одна з них реорганізована в семирічну, а в 1935 р. - в середню. У ній 42 вчителі навчали і виховували понад 1 тисячу учнів. Були в Кириківці ще 2 початкові школи, які відвідували майже 500 дітей. Грамоти їх навчали 12 учителів. Перший випуск середньої школи відбувся в 1938 р. [2].

Приміщення дореволюційного початкового училища не могло вмістити всіх учнів, тому школі були передані будинки Линницького і багатого чоботаря Канишки. Працювала вона у дві зміни. Роботу середньої школи у довоєнні роки організовував її директор Т.М.Просяник. Це був висококваліфікований педагог, людина інтелігентна, добра і принципова [3].

Прийшов 1941 р. У приміщенні початкової школи фашисти зробили конюшню. Нелегко було працювати в ці роки, бо за

навчально-виховним процесом здійснював персональний контроль начальник комісії, людина зла, груба і безграмотна.

Після визволення Кириківки в серпні 1943 р. жителі села, педагоги, діти протягом місяця відремонтували приміщення школи, і в жовтні 1943 р. учні сіли за парти. Дітей навчали фронтовики, випускники педучилищ перших повоєнних років. Школа працювала у три зміни. В учнів не було шкільного приладдя, зошитів. Приміщення опалювали очеретом. У Кириківській школі навчалися діти з навколишніх сіл - Катанського, Яблучного, Солдатського, Рябини, Іванівки, Бакирівки. Особливо важко було в 1946-1947 рр. У селі був голод, не вистачало робочих рук. Заняття закінчувалися о 20-21 год., а ходити селом у пізній час в ті роки було небезпечно.

Працювали в ці роки висококваліфіковані педагоги, майстри своєї справи: А.Л.Остренко - кавалер ордена Леніна, В.Я.Куцай - заслужений учитель України, Р.А.Затулівітер - кавалер ордена "Знак Пошани" [3].

Говорячи про вчителів не можна окремо не згадати про людину котра віддала Кириківській школі все своє життя, в прямому значенні цього слова - Затулівітер Раїсу Андріївну. Вона народилася 16 червня 1935 р. в селі Городне Краснокутського району Харківської області, в сім'ї робітників. Під час тимчасової окупації території України фашистськими загарбниками жила з батьками в радгоспі ім. Воровського Охтирського району. Навчалась в школі з 1943 до 1953 р. Закінчила Сумський педагогічний інститут в 1957 р. З серпня 1957 до 1972 р. працювала в Кириківській середній школі вчителем математики. Супроводжувала учнів на екскурсіях до Москви, Ленінграду, Волгограду та Білорусії. З 1975 до 1987 р. працювала секретарем вчительської партійної організації. За хороші показники в роботі була неодноразово нагороджена почесними грамотами Міністерства освіти УРСР. З 1972 р. і до виходу на заслужений відпочинок в 1992 р. працювала заступником директора по навчальній роботі [4].

1. Історія міст і сіл УРСР. Сумська область / Головна ред. колегія: Тронько П.Т., Бажан М.П., Білогуров М.К. - К., 1973. - С.194.

2. Там само. - С.196.

3. Спогади Горбаня Івана Максимовича. Рукопис (Зберігаються у приватному зібранні вчителя історії школи Кириківки Петренко Наталії Миколаївни).

4. Розповідь Затулівітер Раїси Андріївни.